

การศึกษาและวิเคราะห์การบริหารจัดการ ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

The study and analysis of management in the Yala Provincial Administrative Organization.

วิชาญดา มาเดิน¹, วิชาญ จุลทริก², ภูษิสส์ ศรีเจริญ³, ชุตติกาญจน์ ปาระมี⁴, สมนึก เพชรช่วย⁵

นักศึกษาศาสาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ

ผศ.ดร.²มหาวิทยาลัยทักษิณ

อาจารย์^{3,4,5} มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

E-mail :witchan.jun@gmail.com

Received: 24-11-2024; Revised: 30-04-2025; Accepted: 25-05-2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ 1) การศึกษาและวิเคราะห์การบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในเชิงปริมาณ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.5 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยภาพรวมรายด้าน ($\bar{X} = 3.73$) และผลรวมรายด้าน ด้านความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) ด้านความยุติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ การบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมมากเป็นอันดับแรก ด้านความโปร่งใสเป็นอันดับรองลงมา ด้านความยุติธรรมเป็นอันดับรองสุดท้าย และด้านความรับผิดชอบเป็นอันดับสุดท้าย ฉะนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาควรกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาให้มากขึ้น

คำสำคัญ การบริหารการจัดการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดยะลา

Abstract

This research is a quantitative research. The objectives are 1) to study and analyze the management in Yala Provincial Administrative Organization. The sample size is 400 people. The data collection tool is a questionnaire with 3 types: 5-level rating scale and open-ended questionnaire with a reliability of .5. The basic statistics used in data analysis are percentage, mean, and standard deviation. The overall research results in each aspect (= 3.73) and the total results in each aspect: transparency is at a high level (= 3.78), responsibility is at a high level (= 3.61), participation is at a high level (= 3.81), and justice is at a high level (= 3.75). The overall results are at a high level in all 4 aspects, respectively.

Recommendations: The administration of the Yala Provincial Administrative Organization under the principle of good governance, participation is the most important, transparency is the second-most important, justice is the second-last important, and responsibility is the last important. Therefore, the Yala Provincial Administrative Organization should set a policy to promote and support the public to participate more in the administration of the Yala Provincial Administrative Organization.

Keywords: The management administration of the Provincial Administrative Organization, Yala Province.

บทนำ

จังหวัดยะลาตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและศาสนาโดยมีประชากรหลักที่เป็นมุสลิม มลายู และไทยพุทธ นอกจากนี้ยังมีชุมชนเชื้อชาติอื่น ๆ เช่น ไทยจีนและไทยเชื้อสายต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลาม ในขณะที่มีประชากรบางส่วนที่นับถือศาสนาพุทธ รวมถึงศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาคริสต์ มีประวัติศาสตร์ทางการเมืองและสังคมที่ซับซ้อน ในส่วนของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดยะลา ซึ่งตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีหน้าที่หลักในการดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัด และทำงานร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การบริหารที่ดีจึงจำเป็นต้องมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ หากมีการจัดการที่ขาดความโปร่งใส ขาดความรับผิดชอบในการดำเนินการหรือการตัดสินใจและขาดการมีส่วนร่วมจากประชาชนในการตัดสินใจ อาจทำให้เกิดความสงสัยจากประชาชนและเกิดปัญหาการทุจริต ส่งผลให้โครงการต่าง ๆ ไม่บรรลุผลสำเร็จและทำให้การบริหารไม่สอดคล้องกับความต้องการ

ต้องการของชุมชนการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาไม่เพียงแต่ช่วยในการพัฒนาการบริหารที่มีประสิทธิภาพ แต่ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชน ทางคณะนักวิจัยโดยเฉพาะนักศึกษาศาสาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และคณาจารย์ในสาขาวิชา ทำการศึกษาต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและเป็นธรรมมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาเพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาโดยแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ จำนวน 4 ด้านได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความยุติธรรม

2. ขอบเขตด้านประชากรประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดยะลา จำนวน 313,490 คน โดยใช้สูตรทำรียามาเนได้กลุ่มตัวอย่าง 400 กลุ่มตัวอย่าง

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลที่จังหวัดยะลา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ

การบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความโปร่งใส
2. ด้านความรับผิดชอบ
3. ด้านการมีส่วนร่วม
4. ด้านความยุติธรรม

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลเป็นกระบวนการวัดว่าสถาบันสาธารณะดำเนินกิจการสาธารณะและจัดการทรัพยากรสาธารณะอย่างไร และรับประกันการบรรลุสิทธิมนุษยชนในลักษณะที่ปราศจากการละเมิดและการทุจริตโดยพื้นฐาน และคำนึงถึงหลักนิติธรรมอย่างเหมาะสมธรรมาภิบาลคือ "กระบวนการตัดสินใจและกระบวนการที่การตัดสินใจถูกนำไปปฏิบัติ (หรือไม่นำไปปฏิบัติ)" ในบริบทนี้ ธรรมาภิบาลสามารถนำไปใช้กับธรรมาภิบาลขององค์กร ระหว่างประเทศ ระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น เช่นเดียวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาคส่วนอื่นๆ ของสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กร ความหมายของการพัฒนาองค์กร

นวินดา อัครพรพรณราย (2549, น. 4) การพัฒนาองค์กร หมายถึง แนวทางในการพัฒนาเปลี่ยนแปลง องค์กรอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน กำหนดปัญหา กระบวนการบริหารงาน ตัดสินใจ ดำเนินงาน ทำการศึกษาโครงสร้างขององค์กร ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยมของบุคคลในองค์กร ตลอดจนการให้ข้อมูลย้อนกลับและมีการประเมินผล เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพัฒนา ปรับปรุง องค์กรให้ดีขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ศึกษา
2. เทคนิคและวิธีสุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เทคนิคและวิธีสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดยะลา โดยแบ่งตามช่วงอายุ ได้แก่ ประชากรช่วงอายุ 18-30 ปี ประชากรช่วงอายุ 31-40 ปี ประชากรช่วงอายุ 41-50 ปี ประชากรช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 313,490 คน โดยใช้หลักของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) โดยใช้ในการคำนวณตามสูตร

$$n = \frac{N}{(1 + Ne^2)}$$

n = จำนวนประชากรตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในที่นี้กำหนดให้เท่ากับ 5%

แทนค่า

$$\begin{aligned} \text{กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา} &= \frac{313,490}{1 + 313,490 \times (0.05)^2} \\ &= \frac{313,490}{784.73} \\ &= 399.49 \text{ คน} \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย คือ แบบสอบถามการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสร้างขึ้นครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัยด้วยการศึกษา ค้นคว้าเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

ตอนที่ 2 ระดับการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความยุติธรรม เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีคิดของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ไว้ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปเก็บข้อมูลกับประชาชนตามตัวอย่างสัดส่วนกำหนดไว้ในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดยะลา ในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ.2567 รวมทั้งสิ้น 400 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package Social Sciences for windows) โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ระดับการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความยุติธรรม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาค่าต่ำสุด (Min) และค่าสูงสุด (Max) โดยกำหนดเกณฑ์ในการจัดระดับใช้วิธีแปลผลโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Dejaphichai, 1992) คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายความว่า ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายความว่า ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายความว่า ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายความว่า ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายความว่า ระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามกับระดับการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยใช้สถิติ t – test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในจังหวัดยะลา จำนวน 400 คน และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ ตามประเด็นดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชาชนที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดยะลา ซึ่งมีข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 จำนวน ร้อยละ เพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	187	46.8
หญิง	213	53.2
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เพศชาย จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 และ เพศหญิง จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2

ตารางที่ 1.2 จำนวน ร้อยละ อายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 30 ปี	100	25.0
31 – 40 ปี	100	25.0
41 – 50 ปี	100	25.0
51 – 60 ปี	100	25.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 18 – 30 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0

ตารางที่ 1.3 จำนวน ร้อยละ ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	44	11.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	113	28.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	77	19.3
อนุปริญญา	76	19.0
ปริญญาตรี	90	22.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 ระดับอนุปริญญา จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และระดับประถมศึกษา จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0

ตารางที่ 1.4 .จำนวน ร้อยละ อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	36	9.0
รับจ้างทั่วไป	68	17.0
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	88	22.0
ข้าราชการ / พนักงานหน่วยงานราชการ	28	7.0
พนักงานบริษัทเอกชน	76	19.0
นักเรียน / นักศึกษา	104	26.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาชีพนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาคืออาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 อาชีพเกษตรกร จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 และอาชีพข้าราชการ / พนักงานหน่วยงานราชการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

ตอนที่ 2 ระดับการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายปิด (Close-ended Question) เพื่อวัดระดับการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความโปร่งใส

ด้านความโปร่งใส	ระดับคะแนน					รวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณและการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบ	63 (15.8)	199 (49.8)	103 (25.8)	31 (7.8)	4 (1.0)	400 (100.0)	3.72	0.85	มาก
2. ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานได้อย่างสะดวก	166 (41.5)	106 (26.5)	84 (21.0)	41 (10.3)	3 (.8)	400 (100.0)	3.98	1.05	มาก
3. มีระบบจัดการข้อร้องเรียนที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ	79 (19.8)	151 (37.8)	122 (30.5)	43 (10.8)	5 (1.3)	400 (100.0)	3.64	0.95	มาก

จากตารางที่ 2.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามด้านความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยมากทั้งหมดโดยเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานได้อย่างสะดวก ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณและการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบ ($\bar{X} = 3.72$) และมีระบบจัดการข้อร้องเรียนที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.64$)

ตารางที่ 2.2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความรับผิดชอบ

ด้านความรับผิดชอบ	ระดับคะแนน					รวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	48 (12.0)	184 (46.0)	117 (29.3)	50 (12.5)	1 (.3)	400 (100.0)	3.57	0.86	มาก
2. มีการรายงานผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน	91 (22.8)	131 (32.8)	100 (25.0)	76 (19.0)	2 (.5)	400 (100.0)	3.58	1.05	มาก
3. มีการตอบสนองและแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและเหมาะสม เมื่อเกิดปัญหาหรือข้อบกพร่อง	79 (19.8)	171 (42.8)	102 (25.5)	42 (10.5)	6 (1.5)	400 (100.0)	3.69	0.95	มาก

จากตารางที่ 2.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่ามีค่าเฉลี่ยมากทั้งหมดโดยเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ มีการตอบสนองและแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและเหมาะสม เมื่อเกิดปัญหาหรือข้อบกพร่อง ($\bar{X} = 3.69$) รองลงมา คือ มีการรายงานผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.58$) และมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.57$)

ตารางที่ 2.3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการมีส่วนร่วม	ระดับคะแนน					รวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการวางแผน	80 (20.0)	189 (47.3)	98 (24.5)	30 (7.5)	3 (.8)	400 (100.0)	3.78	0.87	มาก
2. มีช่องทางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้	152 (38.0)	147 (36.8)	72 (18.0)	26 (6.5)	3 (.8)	400 (100.0)	4.05	0.94	มาก
3. มีการตอบรับและนำความคิดเห็นของประชาชนไปใช้ในการพัฒนานโยบาย	87 (21.8)	151 (37.8)	99 (24.8)	46 (11.5)	17 (4.3)	400 (100.0)	3.61	1.07	มาก

จากตารางที่ 2.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยมากทั้งหมดโดยเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ มีช่องทางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้ ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา คือ ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการวางแผน ($\bar{X} = 3.78$) และมีการตอบรับและนำความคิดเห็นของประชาชนไปใช้ในการพัฒนานโยบาย ($\bar{X} = 3.61$)

ตารางที่ 2.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความยุติธรรม

ด้านความยุติธรรม	ระดับคะแนน					รวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. มีการปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ	51 (12.8)	210 (52.5)	113 (28.2)	26 (6.5)	0 (.0)	400 (100.0)	3.72	0.76	มาก
2. การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณมีความยุติธรรมและเป็นไปตามความต้องการของประชาชน	129 (32.3)	133 (33.3)	94 (23.5)	42 (10.5)	2 (.5)	400 (100.0)	3.86	1.00	มาก
3. การให้บริการมีความยุติธรรมและมีการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด	86 (21.5)	177 (44.3)	109 (27.3)	27 (6.8)	1 (.3)	400 (100.0)	3.80	0.86	มาก

จากตารางที่ 2.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามด้านความยุติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยมากทั้งหมดโดยเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณมีความยุติธรรมและเป็นไปตามความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมา คือ การให้บริการมีความยุติธรรมและมีการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด ($\bar{X} = 3.80$) และมีการปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.72$)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาลมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

ผู้จัดทำจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือทางการวิจัยคือแบบสอบถามแล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล โดยใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดยะลา จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในครั้งนี้คือ สถิติเชิงพรรณนาโดยการ

หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าต่ำสุด (Min) และค่าสูงสุด (Max) จากการวิจัยเรื่องนี้แล้วมีข้อค้นพบที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 46.8 ส่วนเพศหญิง มีร้อยละ 53.2 มีอายุ 18 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 อายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 อายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 อายุ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 การศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 28.2 และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานเรียน / นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.0

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามด้านความโปร่งใส จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความเห็นมากทั้งหมดโดยเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานได้อย่างสะดวก รองลงมา คือ มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณและการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบ และมีระบบจัดการข้อร้องเรียนที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีความเห็นมากทั้งหมดโดยเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ มีการตอบสนองและแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและเหมาะสม เมื่อเกิดปัญหาหรือข้อบกพร่อง รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมหรือโครงการต่างๆของที่ว่าการอำเภอหาดใหญ่จัดขึ้น รองลงมา คือ มีการรายงานผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน และมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีความเห็นมากทั้งหมดโดยเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ มีช่องทางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้ รองลงมา คือ ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการวางแผน และมีการตอบรับและนำความคิดเห็นของประชาชนไปใช้ในการพัฒนานโยบาย

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามด้านความยุติธรรม ในการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีความเห็นมากทั้งหมดโดยเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณมีความยุติธรรมและเป็นไปตามความต้องการของประชาชน รองลงมา คือ การให้บริการมีความยุติธรรมและมีการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด และมีการปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้มีข้อค้นพบที่เห็นควรนำมาอภิปรายโดยใช้หลักตรรกวิทยา ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั่วไปด้านอาชีพส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพนักเรียน / นักศึกษา ซึ่งเป็นอาชีพที่ไม่ค่อยให้ความสนใจในเรื่องการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล เนื่องจากมีหน้าที่ในการศึกษาเพียงอย่างเดียวไม่ค่อยได้เข้ามาสนใจในจุดนี้เท่าที่ควร โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยมากทั้งหมดโดยเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความโปร่งใส ด้านความยุติธรรม และด้านความรับผิดชอบ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนทั่วไปยังเข้าไม่ถึงในส่วนของการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาลในแต่ละด้านที่มากพอ ซึ่งอาจมีแค่บางอาชีพที่ได้มีส่วนสำคัญในการเข้าถึงการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาลในทุกๆด้านอย่างแท้จริง และอีกประการคือหน่วยงานยังเข้าไปไม่ถึงประชาชนอย่างจริงจังในบางส่วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแค อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านแค อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบ จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วมีข้อเสนอแนะที่ควรนำไปใช้ใน 2 ระดับ คือ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาล ด้านการมีส่วนร่วมมากเป็นอันดับแรก ด้านความโปร่งใสเป็นอันดับรองลงมา ด้านความยุติธรรมเป็นอันดับรองสุดท้าย และด้านความรับผิดชอบต่อเป็นอันดับสุดท้าย ฉะนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาควรกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไปมีดังนี้

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาลในด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนในภาพที่กว้างขึ้นประกอบกับการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาต่อไป

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาภายใต้หลักธรรมาภิบาลเพื่อหาวิธีให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยาณี บุรานนท์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาองค์การของฝ่ายช่าง บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุงเทพฯ.
- จำนง ทองประเสริฐ. (2545). สนทนาภาษาไทย ภาษาธรรม. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2567. จาก <http://www.tpschammong.iirt.net>
- ณัฐชาติ อินทจักร์. (2556). คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานที่ส่งผลต่อศักยภาพในการพัฒนาองค์การ ของ บริษัท อินเทอร์เน็ตเวิลด์ไวด์ จำกัด. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2545). ธรรมาภิบาลในองค์การอิสระ. เอกสารประกอบการบรรยาย 8 มิถุนายน 2545.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง, หน้า 2.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. (2540). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 47 ก, หน้า 21.
- วิกิพีเดีย. (2567). ธรรมาภิบาลที่ดี. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2567. จาก https://en.wikipedia.org/wiki/Good_governance

- วินัย ชุมอภัย. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาองค์กรกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย. (ปริญญาณิพนธ์ปริญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สถาบันพระปกเกล้า พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2541). ธรรมนูญชีวิต, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมมิก จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและมูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย. (2546). พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546.
- สุนันทา เลานั่นทน. (2550). การพัฒนาองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สุระพร เจริญงามทรัพย์. (2559). การพัฒนาองค์การและคุณภาพการให้บริการด้านสวัสดิการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูชลบุรี. (ปริญญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี.